

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy: **Základní škola a Mateřská škola Žalany**

Číslo projektu: **CZ. 1.07/1.4.00/21.3210**

Téma sady: **Literatura a film pro sedmý, osmý a devátý ročník**

Název DUM: **VY_32_INOVACE_2C_20_Literární_testování_ukázky**

Vyučovací předmět: **Český jazyk**

Název vzdělávacího materiálu: **Literární testování - ukázky**

Autor: **Mgr. Barbora Schneiderová**

Datum vytvoření: **19.6.2013**

Anotace: DUM slouží k zopakování české literatury a k upevnění znalostí o díle a autorovi.

Očekávaný výstup: Žák zařadí ukázkou a určí autora, dokáže odpovědět alespoň na tři otázky vztahující se k ukázce a k autorovi či jeho době. Ostatní odpovědi dokáže dohledat.

Věková skupina, ročník: ZŠ, 2. stupeň

Metodické pokyny: Žáci nahlas přečtou ukázkou a určí dílo a autora. Následně odpoví na otázky vztahující se k textu a k autorovi. Na závěr provedou sebehodnocení.

Pomůcky: sešit, popřípadě internet.

Časový harmonogram: 15 minut

LITERÁRNÍ TESTOVÁNÍ – UKÁZKY

Mgr. Barbora Schneiderová

Přečtěte si ukázkou a určete autora

"Jednou jsme chytili s Andym v Terezíně angorskou kočku. Andy ji dal z lásky holandské holce z Leuwardenu."

"Kolik jí bylo?"

"Čtrnáct, jako Andymu."

"Jak se jmenovala?"

"Maria-Anna. Jednou se líbali."

"Nebyla to snad německá kočka, s kterou by se beztak nemohla ukázat na ulici?"

"Spala s ní. Měla ji uvázanou řemínkem od kufru na zápěstí. Bála se krys."

"Neříkej."

"Tu kočku jsme pak s Andym snědli."

"Nevadí ti, že jím, Fici? Doufám, že potom spala ta Andyho holka jako v bavlnce?"

"Odjela příští pondělí na východ."

"Za mých časů se odjíždělo většinou v sobotu. Nebo na velké svátky."

Fici mlčel.

"Nepřipadá ti náhodou taky směšné, Fici, jak jde všechno na světě snadno vysvětlit?"

"Nemusím nikomu nic vysvětlovat, když se mi nechce."

Dita mu podávala levou rukou nazpět jeho papír. "Tady nic nestojí, že bys toho nikdy nelitoval."

Přečetla sotva hlavičku.

Odpovězte na otázky

1. Jaké má kniha motto a co znamená?
2. Co je hlavním námětem autorových děl?
3. Jaká další jeho díla znáte?
4. Ve kterém díle je hlavní hrdinkou prostitutka?
5. Kde a jak zemřel?
6. Jmenuj další autory, kteří psali o válce.
7. Jakým způsobem se autor dostal z koncentračního tábora?
8. Ve kterých zemích žil?

Řešení – Arnošt Lustig – Dita Saxová

1. Jaké má kniha motto a co znamená? **O dívce, která přežila válku, ale ne mír. Po hrůzných zážitcích z války je téměř nemožné začlenit se do normálního života.**
2. Co je hlavním námětem autorových děl? **Problematika holocaustu.**
3. Jaká další jeho díla znáte? **Nemilovaná, Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou, Transport z ráje, Noc a naděje, Démanty noci.**
4. Ve kterém díle je hlavní hrdinkou prostitutka? **Nemilovaná: Z deníku sedmnáctileté Perly S.**
5. Kdy a jak zemřel? **Na rakovinu, 26.2. 2011**
6. Jmenuj další autory, kteří psali o válce. **Weil, Vyskočil, Fuks, Hrabal, ...**
7. Jakým způsobem se autor dostal z koncentračního tábora? **Utekl z transportu smrti.**
8. Ve kterých zemích žil? **Jugoslávie, Izrael, USA.**

Přečtěte si ukázkou a určete autora

Bára byla hezká děvčice - za mladých let. Rádi ji brávali chlapci do kola, i několik jich chodilo k ní na zálety, ale byli to hoši z Drážďan a ne z Berouna, žádný si ji nevzal. Když se jí Jakub zeptal, nechtěla-li by jeho ženou být, spočítala, že má tři křížky za sebou, a ačkoliv se jí Jakub příliš nelíbil, dala mu slovo, myslíc si: lepší za svým snopem, než za cizím mandelem. Sebrali se a rychtář vystrojil veselku.

Narodilo se jim po roce děvče, jemuž dali říkat po mámě Bára; Jakub škrábal se za ušima slyše, že je děvče a ne chlapec, ale bába ho potěšila tím, že je mu podobné jako vejce k vejci. - Několik dní po narození děvčete stala se v Jakubově chalupě nehoda. Sousedka zaskočila k šestinedělce v pravé poledne a našla ji pod komínem u ohniště polomrtvou ležet. Udělala povyk, kmotry se sběhly, přišla i bába a vzkřísily Báru. Dověděly se od ní, že vařila mužovi oběd, a zapomenouc, že šestinedělka nemá v pravé poledne ani po klekání ze sednice vykročit, zůstala stát v kuchyni pod komínem a vařila. Tu prý to okolo uší jí zašumělo jako zlý vítr, před očima dělaly se jí mžitky, něco jí začalo krákat za vlasy a na zem porazilo. "To byla polednice!" křičely všechny. "Jestlipak nepodložila divé dítě místo Barči," vzpomněla jedna a šla ke kolíbce. Hned se všechny okolo shlukly, vzaly dítě z kolébky, rozbalily, prohlížely, jedna řekla: "Je to divé dítě, je, má velké oči!" druhá: "Má velkou hlavu!", třetí přičkla jí krátké nohy a každá něco jiného. Matka se lekala, bába ale svědomitě prohlídnuv dítě rozhodla, že je to její vlastní, co pod srdcem chovala. Nicméně nejedna z kmoter zůstala při svém, že je dítě od polednice podstrčené.

Odpovězte na otázky

1. O jaký literární žánr se jedná?
2. Jaké je nejznámější dílo autorky?
3. V čem bylo dílo autorky vlastenecké?
4. Jak se jmenují vnoučata babičky z autorčina slavného díla?
5. Jaké je vlastní jméno autorky, a jak se jmenoval statek, kde žila?
6. Kde se autorka narodila?
7. Jaké další povídky znáš?
8. Čím se zabývala kromě psaní povídek?

Řešení – Božena Němcová – Divá Bára

1. O jaký literární žánr se jedná? **Povídka.**
2. Jaké je nejznámější dílo autorky? **Babička.**
3. V čem bylo dílo autorky vlastenecké? **Poukazovala na vesnici, na vlastnosti lidí, a to nenásilnou formou.**
4. Jak se jmenují vnoučata babičky z autorčina slavného díla? **Barunka, Adélka, Vilém, Jan.**
5. Jakou větou toto dílo končí? **„Šťastná to žena.“**
6. Jaké je vlastní jméno autorky, a jak se jmenoval statek, kde žila? **Barbora Panklová, Staré Bělidlo.**
7. Kde se autorka narodila? **V Ratibořicích.**
8. Jaké další povídky znáš? **Pan učitel, Baruška, V zámku a podzámčí, Chyže pod horami.**
9. Čím se zabývala kromě psaní povídek? **Sbírala pohádky a báchorky, angažovala se ve vlastenecké společnosti.**

Přečtěte si ukázkou a určete autora

Sbohem a kdybychom se víckrát nesešli,
bylo to překrásné a bylo toho dost.

Sbohem a kdybychom si spolu schůzku dali,
možná že nepřijdem, že přijde jiný host.

Bylo to překrásné, žel všechno má svůj konec
Mlč, umíráčku, mlč, ten smutek já už znám.

Polibek kapesník siréna lodní zvonec
tři čtyři úsměvy a potom zůstat sám.

Sbohem a kdybychom si neřekli už více,
ať po nás zůstane maličká památka,
vzdušná jak kapesník prostší než pohlednice
a trochu mámivá jak vůně pozlátka.

Odpovězte na otázky

1. O jaký literární druh se jedná?
2. Jakými literárními směry byl autor ovlivněn?
3. Který z těchto směrů vznikl v Čechách?
4. Jaké sbírky autora znáš?
5. Komu je věnována tato báseň?
6. Jak se jmenoval světový zakladatel surrealismu?
7. Jak se jmenovala skupina, kterou autor založil a s kým?

Řešení – Vítězslav Nezval – Sbohem a šáteček

1. O jaký literární druh se jedná? **Poezie.**
2. Jakými literárními směry byl autor ovlivněn? **Poetismus, Proletářské umění, Surrealismus, ...**
3. Který z těchto směrů vznikl v Čechách? **Poetismus.**
4. Jaké sbírky autora znáš? **Pantomima, Edison, Básně noci, Žena v množném čísle, ...**
5. Komu je věnována tato báseň? **Paříži.**
6. Jak se jmenoval světový zakladatel surrealismu? **André Breton.**
7. Jak se jmenovala skupina, kterou autor založil a s kým? **Devětsil. S Karlem Teigem.**

Zdroje

Pokud není uvedeno jinak, autorem textu je Mgr. Barbora Schneiderová.

Nezval, V.: Sbohem a šáteček. Československý spisovatel, Praha 1975

Němcová, B. : Divá Bára a jiné povídky, Otakar II., Praha 2000

Lustig, A. : Dita Saxová, Mladá Fronta, Praha 2002

Použitý software: MS Windows XP, Microsoft Office Power Point 2010

Galerie MS Office, www.office.microsoft.com